

Helder betoog tegen atheïsten die zich gedragen als stofzuigerverkopers



SJOERD MULDER

Stefan Paas en Rik Peels: *God bewijzen. Argumenten voor en tegen geloven*. Balans, Amsterdam; 382 blz. €19,95

De schrijvers

Stefan Paas is bijzonder hoogleraar kerkvernieuwing aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en docent missiologie aan de Theologische Universiteit Kampen (Broederweg). Hij publiceerde onder meer over de veranderende relatie tussen de kerk en de huidige samenleving.

Rik Peels is postdoctoraal onderzoeker godsdienstfilosofie aan de Vrije Universiteit.

Hun thematiek

Sommige atheïsten zijn als stofzuigerverkopers, zeggen Paas en Peels. Ze bellen bij je aan, en proberen je ervan te overtuigen dat je achterlijk bent als je je christelijke stofzuiger nog niet hebt vervangen

voor een moderner exemplaar.

Een aantal gelovigen zullen de deur direct dichtgooien: ze zijn tevreden met hun 'stofzuiger', hun geloof bevat hen prima en ze zien geen reden om daar afscheid van te nemen. Maar er zijn ook mensen die zo hun twijfels hebben over hun geloof, of ze zijn om andere redenen niet helemaal zeker van hun zaak. Zulke mensen laten zich gemakkelijk imponeren door de atheïst die hen als een echte stofzuigerverkoper om de oren slaat met schijnbaar keiharde argumenten. Juist voor die mensen is dit boek geschreven.

De auteurs proberen in dit boek niet te bewijzen dat God bestaat. Hun boodschap is bescheiden: als je gelooft of vermoedt dat er wellicht een God is, hoef je je niet van de wijs te laten brengen door de atheïstische retoriek. Godsgeloof is niet per definitie irrationeel, ouderwets of dom.

Een voor een worden alle gangbare argumenten tegen het bestaan van God tegen het licht gehouden. Steeds weer luidt de conclusie dat de argumenten niet zo sterk zijn als ze lijken. Laat je dus niet door verkoperspraat in de luren leggen, zeggen Paas en Peels: als jij tevreden bent met die 2000 jaar oude stofzuiger, is er geen enkele goede reden waarom je hem zou moeten inruilen.

Karakteristieke zin

'Het ontkennen van het bestaan van God vanuit iemands persoonlijke levensgeschiedenis kan volstrekt begrijpelijk zijn. We hebben geen behoefte om zo iemand voor dom of onredelijk te verslijten. Net zomin als we iemand voor onredelijk verslijten die na haar derde relatie besluit dat alle mannen klootzakken zijn. Maar het is wat het is: een persoonlijke

ervaring en geen argument.'

Opvallende stelling

Veel argumenten van atheïsten zijn helemaal niet nieuw voor religieuze tradities, stellen de auteurs. Denk bijvoorbeeld aan het argument van de atheïst dat God een projectie van menselijke wensen is. Het zijn juist godsdienstige tradities die dat gevaar onderkennen, en daarom voortdurend waarschuwen voor al te menselijke godsvoorstellingen. Maar waar deze tradities zorgvuldig en met beleid de boom van de godsdienst snoeien, hakken atheïsten die boom rücksichtslos om.

Reden om dit boek niet te lezen

Stofzuigerverkopers die langs de deur komen, dat is iets uit de vorige eeuw. Net zo doet deze hele rationele discussie over het bestaan van God een beetje gedateerd aan. Daar is op zich niets mis mee, maar is de argumentatie uit dit boek dan nog werkelijk relevant voor de hedendaagse 'twijfelende gelovige'? Tenzij je een bèta-achtige voorliefde hebt voor godsdienstfilosofische discussies, kun je dit boek prima links laten liggen.

Reden om dit boek wel te lezen

Paas en Peels zijn er in geslaagd om een compleet en overzichtelijk boek te schrijven waarin elk argument vóór of tegen het bestaan van God wordt besproken. Dit alles doen ze niet vervelend gelijkhebberig of pedant, en dat is prettig. De ontkerkelijking zal met dit boek niet worden gestopt, maar dat is ook helemaal niet de intentie van de auteurs. Ze willen alleen laten zien dat je niet dom hoeft te zijn om te geloven. Een bescheiden doel, maar wel één dat wordt

behaald.